

Inserati se sprejemajo in velja tristoletna vrsta:

8 kr., če se tiska 1krat,
12 " " " " 2 "
15 " " " " 3 "

Pri večkratnem tiskanju se cena primeroma zmanjša.

Rokopisi

se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši, II. nadstropji.

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemati velja:
Za celo leto . . . 10 gl. — kr.
Za pol leta . . . 5 " — "
Za četrt leta . . . 2 " 50 "

V administraciji velja:
Za celo leto . . . 8 gl. 40 kr.
Za pol leta . . . 4 " 20 "
Za četrt leta . . . 2 " 10 "

V Ljubljani na dom pošiljan velja 60 kr. več na leto.

Vredništvo na Dunajski cesti št. 15 v Medijatovi hiši.

Izhaja po trikrat na teden in sicer v torek, četrtek in soboto.

Zarad praznika presv. R. T. izide prihodnja številka „Slovenca“ v soboto 10 t. m.

Ob letu in dnevu.

(Konec.)

Kako pa država, kako je ljudstvo zadovoljno z ministerstvom? Koliko more biti za dovoljno?

Liberalci so veliko govorili in kazali na to, da je država oškodovana, a dokazali tega niso. Levica državnega zbora ni bila nič štedljiva, kedar je bilo treba kacega razkazovanja, kake zatožbe, a da je vstava prelomljena, tega niso prinašali. Iz tega sledi, da so vsi ukazi zarad jezikov izhajavši strogo med mejami vstavnih določeb. Ker so pa vstavo izdelali najbolj iznajdeni in natanko čuteči čuvaji moderne države ker se v nji odločno povdarja jednako-pravnost vseh narodov, in ker to, kar je bilo l. 1861 pravno načelo liberalcem, danes ne more gubiti države, pobiti so tedaj gospodje s svojim lastnim orožjem in pritrditi morajo, da države ne pogublja besedna izpeljava tega, kar so sami postavili.

Sicer nam je dobro znano nečimurno besedovanje: „No, tako nismo mislili!“ Naj bode, a slabih državnikov je iskati le tam, kjer so mislili, da blagor države zavisi od nekaterih raztegljivih paragrafov. Resnica pa je vendar, da se korist države pospešuje, ako se državne osnovne postavbe tako telmačijo, kakor se sedaj razkladajo.

Človek se mora z logiko skregati in razmerje popolnoma prezreti, ako pozabi na se-

danost, in ima pred sabo le bodoči vzor države, ter hoče narodnostim po sili vcepiti „nemški duh“ pa vendar še zagotavlja, da varuje državno korist.

Recimo pa, da se res zgodi, kar je nemogoče drugej — kakor na papirju, da Avstrija postane „nemška država“, kaj nas čaka po tem?

Ali bi je ne osvojil nemški sosed v svojo korist. Tako je slavno varstvo, s katerim hočejo osrečiti nemški vstavoverci avstrijsko državljanstvo.

Poklic naše države je tako določno izražen v svetovni zgodovini; da le budalost ali izdajalstvo noče spoznati, kako blagronosno je, ako razne narodnosti druga poleg prebivajo v lepi složnosti na ozkem prostoru sveta, ki loči dvoje mogočih narodov.

Državna korist se tedaj ne oškoduje s to malenkostjo jezikovih postav, marveč se pospešuje, kajti tam, kjer je bistvena in utrjena različenost, se mora ta spoštovati, kdor hoče na goro iti, mora po nji stopati, gora se mu ne bode ponžala.

Ministerstvo Tassle-jevo se more imenovati vstavoverno, dasiravno sta v njem Pržak in Dunajevski; federalističnega načela ne moremo imenovati razdevajočega, a temu kabinetu vendar ne morejo podtikovati federalističnih namer.

Kje je tedaj v liberalnem smislu državna korist oškodovana? Politično, morda duarstveno?

Prestolni govor omenja, naj bi se enkrat opustilo na posodo jemanje in naj odpade pri-

manklje. Samo ob sebi se razume, da to se ni moglo zgoditi že l. 1880, nepristojno bi bilo tirjati, naj se to zgodi še preden mine šestletna doba državnega zbora. Nikjer ne odločuje, zgolj ukaz: „tako hočem tako zapovedujem“, tedaj tudi pri denarstvu ne. To vedo liberalci povedati tudi iz dobe svojega gospodarstva.

Sedanji sistemi pri denarstvu bi samo to očitali, da se preslabo drži starega kmetijskega pravila, ki pravi: Ne potroši višej, kakor pridobiš; a drži se ta sistema še zmirom liberalnega pravila, ki se glasi: Pridobiti moramo toliko, kolikor potrošimo. Liberalci ne smejo praviti, da je državna korist v nevarnosti, ako se vlada po njih navodu.

Od troškovnika sedanjega denarstvenega ministerstva pravijo, da so stavki pošteno postavljeni in da se leto za letom nekajboljšuje. Priznati moramo tudi dobro voljo, da so odpravili tisto norčevje, a vendar liberalno teorijo, da so državni dolgovi državnemu gospodarstvu koristni, in da se sedaj resno prizadevajo, ogniti se izposojevanja. Da se to more zgoditi le s pomočjo novih davkov, je očitno.

Ali so narodi zadovoljni s temi davki? Pustimo za sedaj to vprašanje, glejmo tukaj le na državno korist!

Dac na petrolej, kavo in žito ljudskega premoženja še ne more uničiti, politika o gospodarstvu tudi ne zgubi svoje veljave, ako se jednači nemški in ameriški; troškovnik se približuje ravnotežju; iz teh vzrokov je res težko očitati, da je državna korist v denarstvenem oziru oškodovana. Liberalci tega ne

Nekaj o Afriki.

(Konec.)

Stanley, katerega so poslali lastniki velicega ameriškega časnika „Nev-York-Herald“ in angleškega „Daily Telegraph“ in z vsem potrebnim preskrbeli, prišel je naj prej do jezera Ukereve, ga je prebrodil in premeril na čolnu Lady Alice, ki je bil razločljiv in ga je bil sè sabo pripeljal. Na bregovih tega velikaanskega kopnozemskega vodovja je bil prijazno sprejet pri megočnem zamorskem knezu Mseta iz Uganda. Ta najsilnejši vladar v srednji Afriki je izredno nadarjen knez, ki želi v omiki napredovati, po svoji obsežni zemlji sicer strogo gospodariti, a napravil je mir in red. Po veri se drži „Islama“ pa ni neobčutljiv do krščanskih resnic, in Stanley je priporočil misijonarjem, naj napravijo na njegovem dvoru postajo, to so tudi storili katoliki in protestantje. Od tod je šel Stanley k jezeru Tanganyka, obiskal kraj, kjer je pred štirimi leti najdel Livingstone in je v Nyangve skupaj spravil več sto mož, da bi rešil zastavico reke Lualaba. Nekaj po čolnih, nekaj po bregu so prodirali njegovi ljudje dalje in

dalje v neznano daljavo, ne vedoč, kam jih bode pripeljala silna reka. Čez goščave so si mogli pota narejati, večkrat krvavo boriti se z okoličani domačini, ob slapih so mogli čolne po suhem naprej spraviti; bolezen in lakota sta pobirala ljudi, a poslednjič jih je vendar pogum zapuščal in pešalo je zaupanje v njih vodjo, kateri jih je dosihmal zmirom znal navduševati, — kar so domačini reke začeli drugače imenovati. Zastavica je bila rešena, Lualaba je bil Kongo. Upanje, da bodo kmalo rešeni, dajalo je pogum. Na potu se je Stanley mudil 22 mescev, prehodil in prevozil pota 11.600 kilometrov in poslednjič je došel do atlantiškega morja.

Silo imenitae reči je izpeljal Stanley, njegov pogum je zares občudovanja vreden. On je to vse popisal, višave meril, zemljepisno širjavo določil, tako da je težko razumeti, kako mu je bilo mogoče pri takem trpljenju, pomanjkanju in naporu vse to tako natanjčno zapisovati. Osrednji del Afrike kar na enkrat zadobi po njem imena rekam, deželam in mestom, od katerih prej nihče ni vedel kaj; on pove o pritlikovcih, krvoločnih Vatva, o človekojednih Manyema, o Amu-

Myam, Varegga in Mepungu, on je spoznal, da se tam reka v nje daljnem teku ne imenuje po večem, a po manjšem dotoku, zapisal je besede sedem zamorskih jezikov — vse to dela njegovo ime nepozabljeno v zemljepisji.

Stanley je spodbudil svet še bolj v preiskovanje Afrike. Sredščje družbam, ki so se namenile temu delu, je bilo družba „Mednarodna afrikanska asocijacija“, katero je osnoval belgijski kralj, dobila je javnih in privatnih doneskov, da postopa po splošnem načrtu. Iz med Nemcev je prišel Pogge, rojen Meklenburžan v južao „Kongovo“ porečje, dolgo časa je bival v Mussumba, stalnem mestu kneza Muata Jamov; Kameron se je zastoj prizadeval kje prodreti, od tod se je vrnil nabravši veliko gradiva. Po istem potu je šel inženir Schütt, ki je na tanko premeril dotoke Kongo. Pred vsem pa je „mednarodna afrikanska družba“ stavila za načelo, da se ima zaporedoma prodirati v osredje Afrike, napravljaje postaje, od tod bi se dalje postopalo, tð sosednjimi ljudstvi mora se, kar le meč, prijazno postopati.

Iz Sansibara se je odpravil belgijski kapitan Crespel, po njegovi smrti pa Cambier,

morejo reči, ker bi sami gotovo še slabše gospodarili ali vsaj ne bolje, kakor gospod pl. Dunajevski, o katerem z zaničljivo zavidnostjo pravijo, da ima izredno srečo. Ako so Pretiša hoteli imeti za denarstvenega ministra, tedaj bi že zaradi previdnosti ne smeli napadati Dunajevskega.

Veselo je gledati, da se država ozira na srednji stan, ki je sedaj od vseh strani v nevarnosti, in prav ta je naj boljša bramba za državo, ki je sestavljena iz stanov, a ne iz razpršenih oseb. Prizadevanje, ljudsko odgojo postaviti na versko podlago je sicer še majhno, vlada je o tej stvari še močno bojazljiva in samopašna, a začetek je vendar le storjen. Upajmo, da se to prizadevanje ukrepi, da s tem dobi država močno podporo, ker brezbožci ne sestavljajo vlade. Mnogo bode še treba truditi se, da se postavi državino poslopje krščansko-katoliško in možje pri sedanjih vladi zato niso poklicani; tudi ta rod ne bode doživel izvršitve. Tedaj utešimo se s tem, da se sedaj nekaj popravlja pri podlagi državi.

Dokazavali smo, da je Taaffejeva vlada še zmirom vstavoverna, da je Taaffe sam bolj liberalen, kakor konservativen; bolj pa, ko ministerstvo povdarja svojo vstavovernost, manj stori za pravo korist ljudstva, a tam, kjer vstreza ljudstvu in njega željam, pride bolj ali manj v nasprotje z liberalno teorijo, kakor se liberalizem razumeva od l. 1789. — Ta okolnost nam pa razjasnuje, da pod Taaffejevo vlada le kaplja, a teče ne, dasiravno le vica upije o „popustljivosti, o koncesijah“.

Pa vendar le kaplja. Gremo naprej a ne nazaj. Večkrat so uže povdarjali poslanci, da Taaffejevo ministerstvo podpirajo za to, da se liberalna pogubonosna in nesrečna vlada ne začenja zopet.

Ker to zatrjujejo strogo konservativni gospodje, moramo vendar verjeti, da je državna ladija krenila na boljšo pot. Liberalno drevo so tu in tam tako nasekali da se bode počasi vendar le posušilo.

Pred vsem pa povdarjamo, da so začeli skrbeti za kmeta. Ljudstvo se ima zahvaliti le ti vladi, da niso povzdignili zemljiškega davka na 40 milijonov, ker v ta namen so začeli vravnovati zemljiški davek.

Liberalna obrtna prostost je zadržala obrt; to skušajo sedaj na bolje preurediti. Ubož-

semu srednjemu stanu skušajo pomoči, da se stan ves ne izgubi in se proletariat ne pomooži.

Kupčijstvu so nekoliko perute pristigli, colnina naj pomaga kolikor toliko domačemu izdelku na kviško.

Nekako aramožljivo in boječe poslušna vlada boljše duh časa in gledé na žalostne posledke brezbožnosti ne ogiba se le kulturnega boja, marveč se tudi včasih, nekoliko obotavlja, upa naprej stopati po smislu krščanske politike. — Vsaj je na dnevnem redu posvečevanje nedelj in šolska reforma.

A misli v centralizovanem vladanju se ministerstvo trdovratno drži. Morda da je to za sedaj tudi dobro! Ako tedaj drugo k drugemu vzamemo in med sabo primerimo, smejo avstrijska ljudstva biti nekako zadovoljna.

Se ve, da to še ni vzor, a v tem trenutku je mogoča morda le taka vlada. Upajmo pa, da se s časom zboljša, da postane Avstrija vtrjena na znotraj in močnejša na zunan.

Politični pregled.

V Ljubljani 5. junija.

Avstrijske dežele.

Državni finančni minister bode morda Kallay — se ve da Madjar. Sestavil je program, po katerem misli vrdevati svojo stroko, posebno kar se tiče gospodarstva v Bosni in Hercegovini. Te dni je bil poklican Tisca za Dusaj, da se tudi on izreče o Kallay-evem programu, ministri ta stran Litave so mu pritrdili. (Iz tega se vidi, koliko premore Madjar pri vladi v Avstriji.)

Trgovinski minister baron Pino je šel v Berlin, da osobno vidi v organizem državnih železnic in da pogleda tudi berolinsko mestno železnico.

Iz Brna 2. maja. Veliko posestvo na Moravskem je volilo grifa Guido Dubskega za poslanca tó 70 zoper 58 glasovi, katere je dobil Fürstenberg.

Iz Dalmacije. B. M. P. Jovanovič se pogaja s knezom Črnogorskim zaradi povrata vatašev pobeglih v Črnogoro. Jovanovič hoče pokoriti kolovodje vstanka in požigalce.

Nabiro vojakov so v Bosni o binokostih ustavili, a sedaj zopet začeli z nabiranjem. V nabiranjem kraj Visoko (okraja Serrajevskega) je pršlo k nabiranju 419, teh so

potrdili 39. V Zvorniku (okr. Doljne Tulse potrdili so jih 34.

V Bosni se sicer vidno stanje zboljšuje, ali tu pa tam se vedno še nenadoma zabliskne. Novačenje se pa še precej dobro izvršuje, znabiti mirnejše, kakor se je marsikdo nadejal.

Sedaj obžalujejo, da so **trdnjavo Dragulj** tako hitro v zrak spustili. Pred 10 leti so jo pozidali s troški 40000 gld. Dragulj je v ravnini, a Krivoščanje nimajo topov, da bi iz vrhov na njo streljali, in zoper krogle iz pušek bi se bili vojaki že varovali, ker sedaj so spravili po cestah, na novo narejenih dvoje Uhacijskih topov, ki bodo vstase prepodili iz najskrajnih skrivališč za cerkvijo in šolo v Zagvozdu (sedaj so baje vsi pobegnili).

Iz Belgije 13. dan junija je odločien za daljno osodo na Belgijskem. Ta dan bode na novč voljena polovica udov obeh zbornic. Gre namreč za to, ali ostane še dosedanja liberalna vlada, ali nastopi mesto nje konservativno katoliško ministerstvo. Razsodba je pri volilcih, kakoršnja je namreč večina v zbornici, tako je tudi ministerstvo. Ako ostane liberalna stranka še pri vladi, pridejo za katoliško cerkev hudi dnevi. Vse kar se je godilo zadnja štiri leta zoper katoliško cerkev, je le začetek tega, kar ima priti nad katolike, ako se volitve izvršijo na korist liberalcem, ker potem bi bila njih vlada vtrjena za delj časa. Zato se za malo Belgijo povsod prav živo zanimivajo. Morda bode čitateljem „Slovenca“ ustrezno, kaj več zvedeti o stvareh tam, in o naših bratih po veri, ki so ravno zadoja leta kazali junaški pogum v boji za sveto vero, in prisrčno ljubezen do katoliške cerkve. Razložiti hočemo položaj v obeh zbornicah.

Starešinstvo, nekako gosposka zbornica, a njeni udje se volijo kakor poslanci, ima sedaj 66 članov, 35 jih pripada liberalcem, a 31 konservativcem. Od teh 66 starešin jih pride v novo volit 33, njih je 22 liberalnih a 11 katolikov. Pridejo pa po novi postavi, katero je kralj ravno potrdil, še 3 več, to je za Bruseljo, Bruges in Maeseyk po 1. Voliti gre tedaj 13 junija 36 senatorjev. V Maeseyku bode zanesljivo voljen katolik in v Bruges tudi skor gotovo, a liberalci imajo v starešinstvu še večino treh glasov. Da se vrže večina, treba je, da dobe katoliki dvoje sedežev a da

ki je prišel do jezera „Tanganyika“, mudivši se dalje časa pri kralji Mirambo je vstanovi postajo v „Karema“; od tod pričakujemo daljših naznanil. Ob jednom se je od zahoda odpravil v poletji 1879 po nalogi mednarodne družbe neutrudljivi Stanley, da nareja ob Kongu postaje in pota okoli slapov v tej velikanski reki. Belgijska parna ladija Barga (kapitan Lösewitz), je šla kmalo za njim, da pripravi pota kupčiji; vpor ima tó sabo več manjših razločljivih čolnov, ki imajo iti do zadnjih brzic pri Kongu in podpirati Stanleja pri njegovem nevarnem podvzetju.

Zaslovela je tudi portugalska pošiljatev, vodil jo je major Serpa Pinto, ki je tudi prepotoval Afriko, kakor je široka, ker se je novembra 1877 odpravil iz Benguele na zahodnem bregu in od juga prišel do reke Sambesi in mesca februarja 1879 na dan prišel v Pretoriji v Transvaal na vzhodnem bregu; ker se ljudopisja tiče, je zanimivo njegovo potovanje, ker je najdel skoraj čisto belo ljudstvo „Cassequere“. Važno je tudi potovanje francoskega potovača grofa Savorgnan de Brazza, ki je skoraj ob istem času preiskoval po-

rečje „Ogove“ reke, ki se izliva na sever od Kongo v atlantsko morje; mislili so, da bode po ti reki dolga kupčijska pot, a Brazza je nasprotno dokazal, da se Ogove kmalo razdeli v dve neznatni in plitvi reki; a posrečilo se mu je, da je najdel mogočno reko „Alima“, ki priteče na desni strani v Kongu. Francoska vlada mu je dovolila lepo svoto denarja, da napravi na „Ogove“ stalno postajo.

Omeniti gre še slavne delavnosti misijonarjev; za zemljepišno vednost so njih postaje silo važne tudi občevarje in promet pospešujejo. Katoliški in protestantovski misijonarji poučujejo v krščanski veri, in poleg tega so znanstveno delavci, ker pa napravljajo stalne postaje in korak za korakom prodirajo, je toliko važnejše njih delovanje. Postaje imajo na jezeru Ukereve, a tudi ob reki Niger in njega pritoku Binue. Misijonarji delajo pri Kafrih in slavna angleška „London Missionary Society“ je napravila postaje pri jezeru „Tanganyika“ (postaja Udžidži) in pri jezeru „Nyassa“ postaja Livingstone, tako da mali vporji teh misijonarjev plujejo sedaj po treh srednje afrikanških jezerih. Škotski misijonarji so ustano-

vili pri jezeru Ševa postajo Biantire in „Baptist Missionary Society“ je prodrla v področje „Kongo“ in v deželi Makuta so jo prijazno sprejeli.

Po popisu vseh potovalcev je osrednja Afrika rodovitno polje, ki čaka le dobrega semena, da postane blagoslov vesoljnemu svetu. Zakladov iz vseh delov narave skriva v sebi; neizmerne planjave najrodovitnejše zemlje ponujajo naseljencem obilo pridelka. Manjka pa temu delu kupčijskih pot; obrežje pri obojem morji, atlantskem in indijskem, je malo členovito, reke dasiravno velike, imajo veliko brzic in slapov, pristop v notranje dele, kjer je zaradi visoke lege obnebeje umerjeno, je tedaj težaven; nad ubogim ljudstvom leži hudo prokletstvo grozovita kupčija s suznjimi. — Da se more širiti izobraženje in omika, bode treba varnih kupčijskih potov, pred vsem pa železnic, naj bodo te primitivne, kakor si bode, to so povdarjali vsi zgoraj omenjeni potovalci Livingstone, Stanley in dr. Brez krščanstva pa prave omike ni, in je ne bode, le Kristusov nauk more oblažiti zapuščene zamorske kraje.

ne zgube nobenega svojih, ker 11 katoliških senatorjev bode zanesljivo voljenih. Le v Gentu bode trdo šlo za dva katolika. (Dalje prih.)

Vnanje države.

V Srbiji so volitve za skupštino izvršene, pa za vlado nič kaj ugodne. Izmed 50 poslancev jih je vlada le pet za-se pridobila. Izmed 170 poslancev je 120 naprednjakov, tedaj zoper vlado.

Jude bodo v Ameriki z odprtimi rokami sprejeli, tako je rekel ameriški poslanec Phelps nekemu poslancu v državnem zboru na Dunaji; prazno je, tako je govoril, vse besedovanje, da bi judovskih begunov v Ameriki preserčno ne sprejeli. Amerika je dobila svoje najboljše moči po naselovanju iz Evrope, in med 52 milijoni srečnih mirnih ljudi so Irci, Nemci, Švedi in ljudje drugih narodnost. Primera s Kitajci, katerim je za deset let zabranjena naselitev v Ameriki, ne velja tukaj. Kitajci pridejo sami brez družine, iščejo le dobička mimogrede, še po smrti nočejo ostati v Ameriki. Rusija se moti, kakor so se motile druge samosilne države, Ludovik XIV je poslal zunaj dežele Hugenote, Štuarti so pošiljali Puritance. Amerika jih je dobila in z njimi krepko ljudstvo, sedaj se pa Rusija isto tako moti. Naj le pridejo judje. Delavne, štetljive in poštene ljudi bode demo zmirom radi sprejemali. Med 52 milijonov ljudi živi sedaj 300.000. Pri nas so v častnih službah, tako dobro v navadnih a tudi v državnih službah. — Ako se Amerikani tako vesele judov, potem se jim bode pač lahko vstreglo.

Garibaldi je umrl 2. t. m. na svojem Kozjeku. — Stari je bil že delj časa ob vse zdravje; tiste famozne liste, ki so šli po svetu, je baje v njegovem imenu pisal nekdo drugi.

Angleško. V angleškem parlamentu je Dilke zastran Egipta rekel, da hoče vlada varovati pravice vrhovnega gospodarja in tudi Khediva, kakor je to v državni pogodbi; sueški kanal boste varovali angleška in francoska ladija. Brodovje ima glavni namen varovati osebe in premoženje tujcev.

Arabi-paša je tudi snel krinko z obraze, on hoče odstaviti Khedivo in za poglavarja razglasiti Halima, a angleška vlada hoče varovati Khedivo. Gladstone misli, oseba namestnega kralja ni v nevarnosti.

3. junija ima odpotovati sultanov komisar v Kairo.

Kaj pa velja, ako nista turška vlada in Arabi paša na skrivnem porazumljiva? Turki bi radi zopet Egipt neposrednje posedli; Arabi pa sovraži sedanjega Khedivo, in bi rad tujce iz dežele spodil — ako bodo le hoteli z lepa iti. — Ako bodo evropske velevlasti složne, se bosta Turk in Arabi-paša rada pokorila, a oba se zanašata na neslogo med Evropejci, zato se jima tudi nič kaj ne mudi, da bi nehala terorizirati namestnega kralja, in mu ljubovati.

V Pariz gre za poslanca grof Wimpen iz Rima namesto vpokojenega grofa Beusta, in v Rim pride grof Ludolf iz Španskega, na Španjsko pa gre tajni svetovalec grof Dubsky, ki je bil dosihmal razpoloživen (disponibel).

Izvirni dopisi.

Iz Štajarskega. Celjsko okr. glavarstvo naznanja, da, ker je nevarnost zavoljo vedno daljšega razširjanja trtne uši zmirom večja, bo mesca junija t. l. učitelj na maribor-

ski vinorejski šoli, g. Jurij Hansel na nekterih krajih razlagal bitavo tega mrčesa in pa pripomočke ga zatreti. Te govore bo imel 9. junija popoldne ob 5. uri v Celji „pri belem volu“. — 10. junija v Šmarji predpoludne ob 10. uri pri g. Jagodiču. — 11. junija predpoludne ob 10. uri v Konjicah v Štancerjevi gostilni. Prav lepo. Toda ti govori ne bojo dosegli nameravanega vspeha, ker imenovani gospod menda nič ne razumeva našega slovenskega jezika. Drugič se nam pa zdi nerazumljivo, zakaj se je v Konjicah ta zbor sklical ravno ob 10. uri, ko bi se imelo verno ljudstvo zbrati pri predpoludanski službi božji. Se bode li s takimi ukazi mar povzdignilo posvečevanje praznikov?

Osposo, 1. junija. Učiteljsko društvo za Koperski okraj je imelo svoje letno zborovanje v Pasji vasi 25. maja. Sešlo se je vse učiteljsko osebje tega okraja ter mnogo visoko spoštovanega občinstva in radostno moramo vsklikniti: „Istrijan gre na dan!“ Nekdaj se je pri nas malokdo brigal za šole; a zdaj se zanima učiteljstvo in občinstvo.

Veseljio nas posebno mlade učiteljske moči, katerih še ni ostrupila moderno oblizana omika, katerih srce ne hrepeni po taki svobodi, ki bi bila nasprotna kerščanskemu duhu, temveč želi mladino napeljevati k bogoljubnemu življenju. In ravno taka zborovanja nam razodevajo mnogo takih učiteljev. Saj pa tudi zasluzi tako čvrsti narod, da se napeljuje svojo vero in svoj jezik neoskrunjeno ohraniti. Dovolj je trpljenja in poniževanja, in čas je, da enkrat ponosno dvigne svojo zastavo, ter praznuje velik praznik osvobojenja iz toliko sto let trajajočega tujstva.

Se vé da vsake stvari je enkrat konec; saj vedno ne buči vihar in večno ne udarja strela. Kar je nenaravno, mora propasti in zgodovini ostro sodi vso prizadeto krivico.

Tebi pa žlahtno drevo, učiteljsko društvo, želimo, da svoje korenine v domači zemlji vedno bolj vtrduješ, da čvrsto razproširaš svoje veje, da bo pod tvojo senco slovenska mladina dobivala obilo hlada, ter se oživljala in navduševala za neprecenljivo dedščino: vero in jezik.

Rodoljub.

Iz vel. Doline, 31. maja. — Slovesnost ukladanja temeljnega kampa za našo novo cerkev vršila se je včeraj pri naj lepšem vremenu. Velikanski voz, na katerem se je lepo izdelan temeljni kamen iz kamnoloma med streljanjem in zvonjenjem pripeljal na cerkveni prostor, bil je zalo ovenčan s cveticami, zelenjem, trakovi in banderci. Štiri pare volov s praznično opravo je bilo vpreženih. Voz je obdajala in spremljevala vesela množica ljudstva, šolska deca, dekletca z venci. Viditi je bilo med vdeleževalci ne samo domačih faranov, ampak tudi sosedov Štajercev in Hrvatov. Na cerkvenem prostoru, isto tako tudi na nekaterih hšah, je bilo polno raznih zastav: cesarskih, papeževih, cerkvenih in narodnih. Po opravljenem blagoslovljenju imeli so predastiti g. dekan in kanonik Leskoviški primeren govor. Za sklep je bila sv. maša v leseni kapelici.

Pri obedu veljala je prva, naj znamenitša napitnica med pokanjem možnarjev Njih Svetosti, papežu Leonu XIII. in pa Njih Veličanstvu, presviti. cesarju, Francu Jožefu s posebno zahvalo za prelepi dar (1500 gid.) za našo cerkev. Zahvala se jim je tudi telegrafično naznanila.

Pred slovesnostjo je bila v farovžu spomenca od mnogih odličnih gospodov podpisana, ter v temeljni kamen vzdana. Vsi navzoči so

temeljni kamen občudovali, kajti tak temelj se redko kje vidi. Vsekan je iz skale, sim ter tje do 30. cm. globoko in tudi čez. In tak je ves okrog in okrog.

Delo sta prevzela dva stavbno izobražena gospoda, stavbarski mojster Fil. Zupančič, in privatni inženir Josip Tomek, posestnik na Rakovniku poleg Ljubljane. Upamo vse dobro. Bog daj svoj blagoslov!

Domače novice.

V Ljubljani, 6. junija.

(Slovesno umeščenje novega župana.) V saboto je bil umeščen narodni župan, in na rotovžu ste vihrali razen cesarske, deželne in mestne zastave tudi dve trobojaici. Rotovška dvorana je bila posebno ukusno okinčana z inozemskimi cveticami, drevesci in preprogami, vse je bilo izredno lepo uredjeno.

V dvorani so bili zbrani vsi mestni odborniki, trgovinska zbornica, magistratni uradniki, mestni učitelji in učiteljice. Ob 11. uri stopi v dvorano g. deželni predsednik, sprejela sta ga podžupan Fortuna in srenjski svetovalec dr. Mošič. — Za vvod nagovori gosp. predsednik župana in prečita se prisega v slovenskem in nemškem jeziku. G. župan si izvoli priseči v slovenskem jeziku. Po storjeni prisegi ogovori g. predsednik novega župana najprej v nemškem a nadaljuje govor v slovenskem jeziku, ter čestita novemu županu, spominja se tudi 600letnice, katero bo kranjska dežela letos praznovala na spomin svojega zedinjenja z avstrijsko državo, omenja skušenj, katere si je g. župan pridobil v javnem življenju, kar bode sedaj vporabil kot vodja občinskega gospodarstva. Novemu županu zatrjuje vladino pomoč, a pričakuje tudi od njega podpore, kakor je to storil bivši župan, kar tukaj javno priznava. Zastopnikom mesta ljubljanskega priporoča župana, da ga spoštujejo in podpirajo, ker v tem bi spoštovali sami sebe, in tiste, ko so jih sem poslali. — G. župan zahvaljuje se najprej za Najvišje potrjenje, ter se zaveda težke naloge, katero prevzame z županstvom, ter obeta, da bode visoko držal prapor, pod katerim je bil izvoljen, ter si prizadeval za mir in spravo med meščani; potem prosi občestranske podpore, da bode mogel izvrševati svojo težko nalogo. — Posebno pa se nadeja podpore od svojih tovarišev, mestnih odbornikov, v tem zaupanju sprejema imenitno a težko službo mestnega župana.

V nemški besedi obrnil se je g. župan tudi do mestnih očetov, kateri ga niso volili za svojega zaupnika. A po znanem pregovoru: „jasna pogodba, dobri prijatelji“ upa, da si bodo dobri prijatelji. V parlamentarnem življenju so povsod stranke. Občinsko zastopstvo se loči v dvoje taborov zaradi političko narodnih nazorov. A politika ni redni predmet v srenjskem odboru, tedaj pričakuje, da si bodo složni, kedar bode treba reševati občinske zadeve. Nadaljuje potem svoj govor v slovenskem jeziku ter omenja cesarskih besed „z združeno močjo“, ki nas spominjajo na dolžnost do vladarja, ko je dejal: Mir hočem imeti med svojimi narodi. Konečno zakliče „Njih Veličanstvu“ slava, slava, slava! kar odmeva po dvorani.

Potem se je vršilo službeno poklonovanje. Prva je nazdravila trgovinska zbornica na čelu g. Kušar, novega župana, potem so se poklonili mestni odborniki, magistratni uradniki in naposled učitelji, katere je predstavil g. Praprotnik. G. župan je na ogovore odgovarjal prijazno, a tehtno, kakor je njegova navada.

Ob 1/2 12 uri je bilo končano slovesno umeščenje. Bog daj svoj blagoslov, sicer in vanum laborant, qui volunt — aedificare.

(Svečanost prenešenja sv. Deodata) se je v nedeljo v Ljubljani vršila v naj lepšem redu. Ob osmi uri je šla vsa pripravljena duhovščina v cerkveni obleki iz frančiškanske cerkve proti nunski. Tam so zapeli naj pred nalašč za to po o. Angeliku postavljeno pesem sv. Deodata. Potem so začeli peti litanije vseh Svetnikov. Pri odpevu „Sv. Marija“ je zadelo 8 mašnikov (štirje svetovni in štirje redovni) nosilnice, na katerih je sv. telo počivalo ter se je vredila procesja, katero so prečast. gospod stolni prošt Zupan vodili.

Procesja je šla po Gosposkih ulicah čez Hradeckov most, po velikem trgu in špitalskih ulicah proti frančiškanski cerkvi prepeva je litanije vseh Svetnikov. Po visokih stopnicah se postavijo cerkveni banderji ob desnici in levici in vmes nesó sv. telo v cerkev. Pri cerkvenih vratih so vodstvo procesje mil. škof prevzeli. Pred stopnicami je bil pripravljen oder, na kterega so nosilci sv. telo položili. Potem so škof blagoslovili novo shrambico, v kateri bo telo zanaprej počivalo ter telo predejali in pokrov zapečatili.

Začel se je potem slavnostni govor, kterega je imel nunski katehet, č. g. Ant. Keržič. Po končanem govoru so mil. škof sami imeli slovesno sv. mašo z mnogobrojno azistenco. S priporočilno molitvijo k sv. Deodatu in blagoslovom s presv. Rešnjim Telesom je bila cerkvena svečanost končana. Popoldne je imel govor č. o. Adolf. Naj še dostavljamo, da slovesnost je bila res lepa, katero je še ugodno vreme povzdigovalo. Duhovnikov svetovnih in redovnih je bilo gotovo blizo štirideset.

Ljudstva je bilo nebrojno; pa nerednosti ni bilo ne naj manjše ne viditi, kar se malokdaj sme zatrdovati. Le škoda, da ljudje niso natanjčno vedeli, kod bo procesja šla. Nekoliko je znabiti tudi „Slov. Narod“ zakrivil, ki je ves drugi red naznanoval (kje ga je dobil, ne vemo), ki je po neljubi zmoti tudi v „Slovenca“ prišel. Pa bodi si, slovesnost se je vendar lepo izvršila,

Naj bi bilo zaupanje do sv. Deodata poživljeno in njegova priprošaja vernim v obilniši pomoč. Sv. Deodat, prosí Boga za nas!

(Ljudska veselica) na Koslerjevem vrtu vršila se je prav živahno. Za nekaj časa so prišli tudi slavni gospodje: c. k. deželni predsednik, župan ljubljanski, državni poslanec dr. Vošnjak, več deželnih poslancev in srenjskih svetovalcev. Naroda se je vse trlo.

(Banki „Slaviji“) pristopilo je v prvem četrtletju t. l. 12.573 novih členov, ki so zavarovali kapital 11.741.025 gld. 3 kr., ter za to vplačali zavarovalnine in pristojbin 345.682 gld. 38 kr.

Za škode plačalo se je v tej dobi 123.276 gld. 89 kr.

Samoupravna društva za zavarovanje vžitka in pokojnin napreduje tem bolje, čem bolje se širi sponanje o važnosti te vrste zavarovanja za različne stanove.

Naj boljši dokaz temu je število členov teh društev; do konca marcija t. l. oglasilo se jih je namreč 490 na novo. Pokojnin bilo je do tega dne zavarovanih 88.202 gld. 82 kr., vpisane vloge pa obnašajo vže 354.172 gld.

Zastopniški pokojninski zavod broji do 31. marja t. l. 3765 vdeležnikov in pokojninski fond je narastel na 24.672 gld. 51 kr. v gotovini in v vrednostnih papirjih.

(Srenjsko sejo.) katero so prestavili, končali so v saboto večer; na dnevnem redu sta

bila še nasveta dr. pl. Bleiweisa in J. Hribarja zastran peticije do slavne vlade, naj se predstavi nadsodnija iz Gradca v Ljubljano; naj se vpelje slovenski jezik za učni jezik na srednjih šolah. Zoper nasvet Bleiweisov (deželna nadsodnija in dr.) je govoril sr. svet. g. Dežman, zoper Hribarjev zastran slov. jezika sr. svet. dr. Schaffer.

(Počitnice), kakor na srednjih šolah, imajo biti tudi po ljudskih in meščanskih šolah v glavnem mestu dežele, a tudi drugod, kjer so srednje šole; zato se more pa med letom število prostih dni omejiti. — (V zadnjih (starostnih) letih na ljudski šoli, imajo otroci še več ur sedeti v šoli, kakor jih imajo v srednjih šolah, in sedaj bi imeli priti še ob nekatere proste dni). — Postava dobiva veljavo s koncem letošnjega šolskega leta.

(† Vis. čast. g. Janez Pfeifer), beneficijant v Hrastju, je umrl biakoštne praznike v Kranju. Rojen je bil 28. junija 1805, v mašnika posvečen 26. julija 1832.

(† Vis. čast. g. Luka Porenta), župnik v Srednji Vasi v Bohinju, je umrl 3. t. m. Rojen je bil 12. oktobra 1823, v mašnika posvečen 5. julija 1848. Pogreb je bil včeraj 5. t. m.

(Porotniki.) Pri porotniški dobi, ki se pričae dne 12. junija t. l., sodelovati imajo naslednji gospodje: I. Glavni porotniki: Lozar Josip, trgovec v Ljubljani; Pavlin Ivan, posestnik in trgovec v Blagovici; Trtnik Fran, hišni posestnik v Ljubljani; Tavčar Luka, hišni posestnik v Ljubljani; Petrič Franc, posestnik v Logu; Pupis Karol, trgovec v Cirkovski Vasi; Dolenjec Bernhard, posestnik v Podberji; Več Ivan, trgovec in hišni posestnik v Ljubljani; Mehlè Anton, trgovec v Ljubljani; Marinšek Franc, trgovec v Škofji Loki; Hudovernik Franc, trgovec v Radovljici; Švinksbakel Henrik, kotlar in hišni posestnik v Ljubljani; Honigschmied Viktor, tvorniški knjigovodja v Ljubljani; Domladiš Josip, trgovec v Bistrici; Krenar Josip, posestnik v Kranju; Ješè Pavel, posestnik v Stražišči; Jesenko Josip, posestnik v Škofji Loki; Krišpar Josip, hišni posestnik v Ljubljani; Citerer Ivan, hišni posestnik v Ljubljani; Bernard Josip, steklar v Ljubljani; Dekleva Ivan, posestnik na Britofu; Rom Karol, hišni posestnik v Ljubljani; Golob Karol, trgovec na Vrhniki; Liningar Ivan, agent v Ljubljani; Kolman Franc, hišni posestnik v Ljubljani; Bašlér Josip, hišni posestnik v Ljubljani; Goričnik Franc, trgovec v Ljubljani; Jeklár Matej, hišni posestnik in trgovec v Gradu; Finžgar Josip, gostilničar na Brezjah; Pok Josip, hišni posestnik v Ljubljani; Šepetalec Jurij, hišni posestnik in gostilničar v Štepanji vasi. II. Namestniki: Raps Blaž, hišni posestnik; Karinger Karol, trgovec; Kovač Ivan, tiskar; Vrhovec Andrej, hišni posestnik; Štrukelj Franc, hišni posestnik; Črne Franc, mesar; Šparovec Josip, zlatar; Stedry Vencel, agent; Tome Ivan, hišni posestnik, vsi v Ljubljani.

(Ogenj.) V petek 2. t. m. je gorelo pri Planavškem, kmetija na samem, fare Šenčurske pri Kranju. — Zgorelo je, kakor pravijo 10 goved a tudi pastir, ki je bil v hlevu zaprt.

Razne reči.

— Velika nesreča je zadela več kot polovico Vodiške fare v četrtek, 1. junija. O pol sedmih zvečer prišla je med strahovitim vršenjem od Kranja toča, taka in pa toljka, kakoršno le molokteri pomni, bila je bolj debela kot orehi, padlo jo je toliko, da je še drugi dan po travniku ležala, kakor bi bil

sneg padel, pod kapom pa si jo videl nasute čevlji visoko. Prelepa je bila vsa ozimna, ali toča jo je vso do celega zmlatila in pokončala, da jo zdaj vsi kosijo. Zadete so vasi: Dobruša, Repnje, Polje, Spodnji Utik, Selo, Vesca, Skaručina in deloma Vojska.

— Strašna nesreča na železnici se je zgodila v noči od 30. maja na železnici Heidelberg-Mannheim. Trčnina sta skupaj 2 voza. — 44 oseb je ranjenih in 8 mrtvih. Čuvaj ni menjališča prav obrnil, in tako je vlak, ki je prišel iz Marnheima zadel na voz, ki je hotel iti iz kolodvora v Heidelberg.

— Iz Savinjske doline pozvemo, da se je po nekterih ondotnih krajih že prikazala toča; posebne škode vendar še nij učinila. Bog daj, da se nesreča več ne ponavlja! Toda ob enem se nam naznanja, da je hudo poklestila toča pri sv. Tomažu in v ljutomerskih goricah. Žto se mora kositi.

— Iz Savinjske doline se nam javlja, da se je obhajal na Gomilskem 3. junija slovesni pogreb rajnega g. Antona Šlander, posestnika v Grajski vasi. Ranjki je doživel 78. leto svoje starosti. Dva njegova sinova sta se posvečila duhovskemu stanu, eden je doktor zdravilstva v Gornjem gradu. Zadnjo pot je ranjkega spremljevalo 7 duhovnikov in obilna množica ljudstva. Velečast. Jakob Bohinec, dekan braslovški, so mu govorili, milo nagrobnico. Naj počiva v miru!

— Nekaj za gospodinje. Znano je, da je neka drobnozrnata kava zelenkaste barve jako okusna, pa tudi naj dražja. Ker se goljufije iz dobičkarije nikoli ni manjkalo, so prodajalci kavo barvali, kar pa je zdravju škodljivo. Temu v okom priti, je treba, da se kava vselej opere v eni ali še boljše v dveh mlačnih vodah, ter lepo posuši. Vendar pa naj se veliko več kave ne spira, kakor se je sproti potrebuje, ker bi sicer znala plesniti. Kava s tem nič ne zgubi, mar več, je še okusniša.

Mar li hočete vedeti, koliko kave svet potrebuje? Dobro, pa povedati vam vemo le od nekterih držav, in sicer, kakor je nekdo preračunal, pride v Franciji po 2 funta na osebo, po Nemčiji 4 funte, v Belgiji po 6 funtov, v Holandiji celó po 10 funtov na vsakega prebivalca. Tedaj v teh štirih državah po primeri prebivalstva nekako 3.000.000 cent. Lepo število! Koliko bi še bilo večje, naj bi vedeli od vseh držav cele Evrope, koliko kave pride počez na osebo? Kako lepi so pa tudi denarci, ki potujejo vsako leto iz Evrope le za kavo!

Vabilo

k banketu v čast novega župana gospoda

P. Grassellija.

S tem se vabijo vsi narodni gg. volilci ljubljanskega mestaega zastopa in se posebna vabila zaradi obilega števila volilcev in zaradi nezanesljivosti osobne izročitve — ne bodejo razpošiljala.

Banket bode 11. t. m. v nedeljo, ob 1. uri popoldne v gostilnični sobani v „Hotel Europa“ in vsak, kdor se boče udeležiti, naj to naznani do srede 7. t. m. dopoldne do 9. ure jednemu podpisanih odbornikov, ter se podpiše na dotičnej poli. Kuvert stane tri gold. za osebo in se mora pri podpisu naprej plačati. Vstopnice in številke sedežev se bodó še le od srede 7. t. m. naprej, kadar bode zapisnik udeležencev sklenen in njih število znano, razpošiljale. Brez vstopnice nima niko pravice vstopiti.

Dr. Fran Papež, načelnik.

Dr. Zupanc. J. Murnik. F. X. Souvan. J. Geba.

A. Jeločnik, odborniki.

J. Blaznikovi nasledniki v Ljubljani.